

gačna kurjava; peči je malo, in v tistih se kuri le po redkem; nasproti se na ognjišču vedno derva palijo od jutra do večera, in vsa družina krog sedi na klopéh, se od sprednje strani peče, od zadnje pa zmerzuje. To je potrata derv brez dostojnega prida.

Hicinger.

Domače navade.

Kako so si naši stari pomnili mejnike?

Po slovenskem Štajarskem *) vejo stari ljudje praviti, kako so njihovi starši in predstarši mejnike stavili in pomnili. Oni tega nikoli brez otrok niso storili. Kadar sta dva mejaša mejnike med svojo zemljo staviti šla, so mogli otroci ž njima iti. Na določenem mestu sta skopala jamo, djala nekoliko apna noter ali kakih čepinj, in postavila kamen naverh. Na to vse so mogli otroci dobro paziti in gledati, kje in kako je mejnik postavljen bil. In zdaj sta zakopala mejnik in ga zatlačila tako, da se je zadosti iz zemlje vidil. Na to vprašata otroke: „Otroci! ste li zdaj vidili, kadar bote veliki, kje je, in ga bote vedili najti, kadar nas ne bo več, in ga pokazati sosedom?“ Nato sta otroke dobro za uho vsekala in jih kečkala in tezala za lase, tako, da so zadosti imeli in da so se jim oči zalivale.

To je bil dober pomnež mejnikov, ker se je v pamet prijel in za celo življenje ostal, kakor še zdaj ljudje večkrat pravijo od zgubljenih mejnikov: „Jaz pa dobro vem, da je tū na poti mejnik stal; saj sem se marsikrat nad njim spodtaknil in si pavec na nogi razbil.“ Š.

Zakaj ženin in nevesta na svatbi ne smeta pred polnočjo plesati?

Pogostoma se na Krajskem vidi in sliši, da ženin in nevesta pred polnočjo ne plešeta. Zakaj ne? smo te dni na neki kmečki svatbi zvedili. Staro vražo namreč imajo, da ženinu, ako pred polnočjo plesati začne, konji pocerkajo, nevesti pa kurecina. — To dobro ima saj ta vraža, da ima več prida kot škode.

Za poduk in kratek čas.

Kdo bi svetu prav storil?

Slavni Esop v eni svojih basin pripoveduje, kako je nekaj potoval neki ded s svojim unukom in oslom. Ded je jezdil osla, unuk pa je šel peš za njim. Sreča ju množica ljudi, pa začne deda opravljati, kako mu more serce pripustiti, da njegov slabotni fantek za njim peš caplja, on starec pa jezdil osla. Ko sliši ded zabavljico, stopi z osla pa posadi unuka na-nj. — Enmalo dalje potujeta tako; pa spet srečata drugo množico ljudi. Ti začno zasmehovati unuka, da mlad fantalin jezdari, stari mož pa peš za njim korači. — Dedu to težko dé ker ni unuk tega kriv, in se vsede z unukom vred na osla. Al komaj jezdita tako deset stopinj, že ju srečajo spet ljudje, ki na glas vpijejo: ali nista zdrave pameti, da oba jezdita eno revno živinčo. — Stari oče, ki bi rad celemu svetu ustregel, veli zdaj unuku, naj ž njim vred stopi z osla in da oba bota dalje šla peš za njim. Pa spet ju sreča množica ljudi, ki že se od deleč na glas krohotá, da neumneža gresta peš, osel pa prazen. — Kaj družega je ded zdaj reči mogel, kakor: Kdo bi svetu prav storil?

Svet je tak bil in tak bo ostal vekoma. Kar se enemu človeku zdi zlo, to, drugi misli, je dobro in lepo. Malo je takih del, ki bi jih, če jih ena stranka hvali, druga ne grajala. Kadar se človek duševno trudi s kako rečjo, naj nikar ne misli na osla. Čas je pravi sodnik vsakemu. Delajmo in trudimo se za pravo, pa pustimo, naj ljudje go-

vorijo belo ali černo, kakor jim je drago. Kar eden zida, drug podera; tako je bilo in tako bo. „Glas. Dalm.“

Ako Bog da.

Narodna priča.

Turk je prašal Vlaha: ali gré jutri na sejm? „Grem, Aga — odgovori Vlah — ako Bog da.“ „Tudi jez grém, Vlaše, naj da Bog ali naj ne da.“ — Ko drugo jutro dan napoči, vstane Vlah pa se napravi na sejm in memo hiše turkove gredé pokliče Turčina: „Aga! čuješ, greva na sejm.“ „Priatelj! jez ne morem — mu odgovori Turk — nocoj mi je konj cerknil.“ — Ako Bog kaj neče, s tem človek razpolagati ne more; zato ima prav naš narod, da pri vsakem prihodnjem početji pravi „Ako Bog da“, zakaj vse je v rokah Božjih; kar on dopusti, to se zgodi.

„Glas. Dalm.“

Kratkočasnica.

Tik tak.

Nekega lepega jesenskega dne oče Aleš, pošten in zveden kovač, pridši iz delavnice k obedu, nagovorijo svojo mladino tako-le: Le dobro se najejte, potem greste, ker je lepo vreme in popoldne šole nimate, z materjo na polje krompir kopat; kajti slabo vreme se nam utegne narediti in dolgo časa terpeti, razun tega imamo pa najraje, da ga hitro domú spravite, ker se močno govori, da so pričele vkljub poljskih čuvajev zraven pravih miš tudi kerščene k njemu v vas hoditi.

Po obedu poiščejo bratje in sestre matike, vile, mati pa vzamejo med tem nekoliko malice s sabo, ter se vsi odpravijo na pot. Kmali so na njivi pri majhnem najetem prostoru, na katerem je njih krompir vsajen. Njihovo veselje, ki so bili le na tesno mestno ozidje navajeni, tū v prosti naravi sred plodnega polja, saj danes nekoliko dela kmetijskih otrok poskusiti, o katerem so se s temi večkrat v šoli pogovarjali, si more le ta misliti, ki je sam že kaj enacega doživel. Urno se spravijo na delo ter se tako pridno vedejo, da je ob petih že ves krompir izkopan. Vsedejo se zdaj k malici. Davno so bili že s to pri koncu in solnce se je že za gore skrilo, ko vozač še le s konjem pridirja, tako, da je popolnoma tema, ko domú krompir pripeljejo, ktere ga koj pred vežjo na tla stresejo. Oče vozniku vožnjo plačajo, ki hitro sopet konja proti domu požene; domači pa se lotijo krompirja, da ga nocoj saj v vežo spravijo. Mati jim za večerjo zraven podmeta novega krompirja v oblicah pristavijo, ki jim zlasti danes, ko so se na polji dobro vtrudili, kaj dobro diši.

Ko drugi dan ob desetih iz šole pridejo, jim velijo mati krompir v klet nositi, in sicer debelega kakor drobnega posebej, z matiko posekanega, z vilami prebodenega ali nagnjitega pa na stran devati. Ko pa Lojze, kaci 8 let star deček, v posled vidi, da se kup v veži vedno bolj niža, in da pozneje ne bo mogel v zaperto klet, iz ktere bi krompir v kovačnico peč nosil, ne premišluje dalje, kaj bi storil. „To in pa nič, da bi jez tū krompir tjè v en dan v klet nosil, potem bi ga pa nič peči ne mogel“ — sam sabo mermra, ter si napolni pri prvi priložnosti, ko so bili drugi ravno v kleti, polne žepe krompirja in hiti za hišo na vert, kjer že ni bilo več enoletnih rastlin. Tū si je bil poprej za zaklad krompirja na grèdi primerno jamo izkopal in jo tako umetno zadela, da je nihče ni opaziti mogel, le toliko prostega je pustil, da je z roko noter seči mogel, kar je pa tudi z mahom še pokril. Gredečemu na vert, mu krompir iz prepolnega žepa na tla prične leteti; rad bi ga bil koj pobral, toda pripogniti se ne more zavoljo prepolnih žepov in mu še drugi hočejo iz žepa pasti. Toraj najprej te iz žepa, potem pa stresene v zaklad spravi, odide in se celi dan nič za zaklad ne zmeni.

V saboto pa, komaj se ob desetih iz šole domú ver-

*) Ravno ta navada je bila in je še zdaj na več krajih na Krajskem; nedavnej smo sami to slišali. To so res pametniki „ad hominem“.

Vred.